

ראש השנה

משיחת וא"ו תשרי, ה'תשמ"ב

הנחה פרטית בלתי מוגה

לכאורה היתה מצוות התשובה צריכה להתבצע ביחידות,

שכן, התשובה כוללת עריכת חשבון-צדק של מעשי האדם. כיצד יכול האדם לוודא שאכן זהו חשבון צדק? לשם כך עליו להתייחד כדי למנוע הפרעות, ולהתבונן בדברים. וכפי שנאמר ב"שולחן ערוך" שלפני התפילה בכל יום על האדם להתבונן "בגדלות הא-ל ובשפלות האדם"; ובוודאי שהדבר נדרש כשאדם עוסק בתשובה.

עם זאת, אנו אומרים שהשתתפות עם הציבור מסייעת לתשובה!

לכל לראש, ישנו כלל בהלכה ש"מעשה רב": עובדה היא הראיה הטובה ביותר. טבעם של בני-אדם הוא שבהגיע יום-הכיפורים, - שהוא היום העיקרי לתשובה, כדברי הרמב"ם, שהתשובה "כל השנה יפה היא", ועל האדם לבלות "כל ימיו בתשובה", כך שהשנה כולה היא שעת-הכושר לתשובה, ועם זאת, אין להשוות זאת לתשובה כפי שהיא ביום-הכיפורים, "אחת בשנה" -

וכאמור, טבעם של בני-אדם הוא שריצתם לבית-הכנסת בכל ימות השנה אינה משתווה למאמצים שהם משקיעים כדי להיות בבית-הכנסת ביום הקדוש, יום-הכיפורים.

למעשה, ישנם אנשים שמסיבות שונות, - כגון "תינוק שנשבה לבין הנכרים" שאינו אשם בהתנהגותו בהיותו קורבן של נסיבות שחלו טרם שהגיע לגיל הנשיאה באחריות - ועם זאת, כשמגיע יום-הכיפורים, מתעוררת גם נפשו שלו, התעוררות שאינה נשאר בלבד, אלא משפיעה גם על רגליו, הנושאות אותו לבית-הכנסת להיות יחד עם יהודים נוספים, משום שזהו יום התשובה, יום-הכיפורים.

הדבר מובן גם בהיגיון, בהתאם לשאיפתנו להבין כל דבר בשכלנו:

כאמור, התשובה דורשת עריכת חשבון-צדק. נשאלת השאלה: הואיל ו"אדם קרוב אצל עצמו", אין באפשרותו להיות אובייקטיבי לחלוטין בנוגע לעצמו. ועם זאת, הוא נדרש לערוך חשבון בנפשו, ועל חשבון זה להיות "חשבון צדק"!

הפתרון הוא להיפגש עם יהודי נוסף, נפש אלוקית נוספת, ואז, כפי שהתבטא אדמו"ר האמצעי, ישנן "שתי נפשות אלוקיות כנגד נפש בהמית אחת". ובפשטות: הזולת, שהוא אובייקטיבי, יכול לבחון ולקבוע אם אכן היה זה "חשבון צדק", או שמא מדובר באהבה עצמית, ו"על כל פשעים תכסה אהבה".

ועדיין ייתכן שאין די ביהודי נוסף אחד או שניים. אנו רואים בטבע האדם, שעל-אף שאדם בריא כולל את כל החושים, האיברים והגידים, תמיד ישנו פרט מסויים המתבלט מעל לשאר.

ראש השנה

לכל אדם יש כשרון מיוחד בעניין מסויים, גם אם הוא מושלם גם בכל שאר הנושאים. בין אם המדובר בתחום השכל וההבנה, או במעורבות בפעילות מסויימת, פעילות של צדקה או של עצה טובה, או רפואה וכדומה. לכל אדם חוש מיוחד בשטח מסויים, שבו הוא מפגין תשומת-לב וזהירות יתרה.

משום כך, כשיהודי פוגש יהודי נוסף, ישנן, אומנם, שתי נפשות אלוקיות כנגד נפש בהמית אחת, אבל גם היהודי הנוסף מצטיין בתחום מסויים אחד, וייתכן שתחסר לו המומחיות הדרושה כדי לסייע לחברו בתחומים אחרים שבהם הוא אינו שקוע כל-כך.

לעומת זאת, כשאדם נמצא עם הציבור, שבו ישנם אנשים שונים בעלי דעות שונות, הרי הציבור כולו מאחד את כל החושים, הדעות, הנטיות והכשרונות השונים, וכך ישנו הסיכוי הטוב ביותר שיהיה מי שיראה לו - אם רק ישאל על כך, כפי שהתשובה צריכה להיעשות ברצון ומתוך אהבה - אזי יהיה מי שיראה לו את כל התחומים שבהם עליו עדיין להשתפר.

"לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא". אדרבה, אומרת התורה, תורת אמת: "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו", והרמב"ן ואדמו"ר הזקן מפרשים פסוק זה ביחס למצוות התשובה.

על כך אומרת התורה שהדבר נכון גם עתה: "קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך", ומה שנדרש מהאדם הוא "לעשותו", להביא את הדבר לידי מעשה בפועל.

וכשהאדם עושה כן - אזי "הקב"ה עוזרו", כך שנוסף על השלמות אליה יכול הנברא להגיע בכוחותיו שלו, יזכה הוא גם ל"ברכת ה' היא תעשיר", כך שהדברים יתבצעו באופן עשיר ומלא בדרך המלאה והשלמה ביותר האפשרית.

